

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus
Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici,
Numerorum**

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discursus IX. Vocat Deus iterum Moysen in montem Sinai, quid ibi actum.
Interea fabricant & adorant filii Israel vitulum aureum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](#)

376 DISCURSUS MORALES IN
quando in Regum mensis babitur ex argento & auro, quasi vitrum
Regum pretiosius sit, quam sanguis Christi: Dicat sufficere ut Al-
taria vestiantur simplici tela, aut viliori panno, quando filii eorum
& uxores unionibus gemmisque onustæ incidunt: Dicat inuni-
les esse sumptus vestire Templorum parietes marmore, quando
effunduntur opes in ornamenta aularum, rheldarum, equorum
servorum, &c, vix audeo dicere, etiam meretricum: Quasi vero hoc
unum sibi sisque pereat quod divino cultui impeditur.

DISCURSUS IX.

Vocat Deus iterum Moysen in montem Sinai, quid ibi actum. Inten-
fabricant & adorant filii Israel vitulum aureum.

Postquam Moyses, omnia quæ prima vice in monte Deus illi
mandaverat, populo promulgasset, vocavit illum Deus altera
vice in montem, *Cumque ascendisset*, inquit Scriptura, *operuit nubes*
montem, & habitavit gloria Domini super Sinai tegens illum nube sex die-
bus. Septimo autem die vocavit eum Deus de medio caliginis; erat autem
species gloriae Domini quasi ignis ardens super verticem montis in conspectu
filiorum Israel, ingressusque Moyses medium nebulae, ascendit in montem,
& fuit ibi quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. Eo tempore
illi Deus tradidit decem præcepta scripta in duabus tabulis lapideis,
*docuitque modum quo deberet construere Tabernaculum, & cer-
monias consecrandi Sacerdotes & Levitas eorumque vestitum*
præsertim summi Sacerdotis. Quæ nimis longum esset ac tetricum
tingula enarrare.

Jam trigesimus circiter dies erat quo Moyses agebat cum Deo in
monte, nec quidquam de eo audiverant Israelitæ, præ fumo & ne-
bula non poterant illum videre, nullum apparebat signum rever-
sionis: Itaque cum cœpisset illos tædere tam longæ moræ, ac-
currunt turmatim ad Aaronem, & ajunt: *Surge, fac nobis Deos, qui nos*
*precedant, Moysi enim huic viro, qui nos eduxit de terra Egypti, igno-
mus quid acciderit, forte jam mortuus est, forte devoratus à bestiis,*
*forte fugit in interiora deserti, ut non ferat amplius onus nos re-
gendi, nec ducat in terram promissionis: Fac ergo nobis Deos qui*
nos deinceps præcedant, & eo deducant.

Quid

Quid vos Deos petitis? & hoc quidem cum statis in conspectu illius montis in quem vidistis Deum cœli descendenter, & timuitis? in conspectu illius montis quem vidistis totum fulminibus ignibusque ardenter, reboantem tonitribus? Quem adhuc videtis stantem in densissimo fumo ac nebula in signum præsentia Dei? Vos Deos petitis qui vos præcedant & viam monstrarent, cum habeatis præ oculis columnam & nubem quæ vos hactenus, illa de nocte, hæc de die, viam monstrarunt?

Jam tertio peccaverant Israelite præsertim in materia rebellio-
nis & impatientia: Semel in Mara; quia non inveniebant aquas dulces: Semel in deserto Sin, quia non inveniebant quod come-
derent: Denique in deserto Raphidim quia peribant siti, eo quod nullas haberent aquas; nihilominus tamen non tantum hactenus non puniverat Deus ista peccata, sed etiam benigne illis conceffe-
rat quod petierant: Petebant aquas dulces, convertit aquas amara-
ras in dulces, & paulo post duxit illos in amoenissimum locum ubi invenerunt duodecim limpidissimos fontes: Petebant panem,
pluit illis Deus panem de cælo: Petebant aquas, fecit tantam co-
plum fluere de petra ut sese dividerent in torrentes.

Peccaverant quidem prius, manserant tamen fideles Deo in
fideveræ divinitatis: Sed modo eo deventum est ut & Deum ne-
gent, & benefactorem suum derelinquant, & convertant se ad
monstrum idoli: Hoc enorme peccatum non dissimulabit Deus,
constabit enim illis multorum millium sanguine ut postea vide-
bimus.

Et merito, quia præter enormitatem ipsius peccati in se, duas
peccato circunstantias quæ enormitatem illam magis
aggravant.

Prima est, quod illud commiserint eo ipso tempore quo tam
evidentia signa divinitatis, ac præsentia Dei videbant in monte
Sina, vel ut loquitur Scriptura, quando videbant speciem gloriæ
Dei inter fulmina, fulgetra, ignes ardentes, flamas, fumos, &
nebulas: Quid poterat esse detestabilius quam in ipso conspectu
divinitatis, divinitatem negare?

Altera circumstantia est, quod jam tertio Deus illis non tantum
pepercerat, verum etiam post peccata novis beneficiis illos affec-
rat. Ingens ingratitudo & intolerabilis.

Enormitas autem peccati in se major esse non poterat, non
B b b tan-

tantum quia erat idolatria, sed etiam species atheismi properat primam circumstantiam jam dictam.

Idolatriam fuisse extra Controversiam est, quia idolatriæ cultus falsi Dei, hoc est alicujus creaturæ quæ pro Deo habetus, illi autem volebant vitulum sibi fieri quem colerent pro Deo.

*Atheismus
convictus.* Speciem Atheismi fuisse hinc patet quod cum verum Deum per manifesta signa de facto viderent, eumque esse scirent qui illos duxerat ex Ægypto, non illi hoc adscriberent, sed vitulo jam facto, clamantes: *Hi sunt dii tui Israel qui te eduxerunt de terra Ægypti.*

Quid enim est esse atheum nisi oculis conspicere pulcherrimum illum totius mundi ordinem ac cursum, & tamen non credere haberi ac regi à Deo ut supremo omnium moderatore ac conditore? Per ea quæ facta sunt, inquit *Paulus*, & quotidie sunt, potest Deus agnosciri, ipsi cœli & terra, & quidquid in mundo est, insperat *David*, alta quasi voce exclamans, Deum esse: Quidquid enim videtur in cœlo vel in terra spectamus, necesse est ut ab aliqua suprematione sit factum, quandoquidem etiamnum nihil omnino fit quod non habeat suam rationem cur sic vel sic fiat. Spectemus singula.

Oculos primum conjiciamus in solem: Ille ne quidem momento cessat à motu, quotidie oritur & occidit, ortu suo facit dies, occasu noctem: Quare hoc? dies mundo necessarius erat ut homines possent laborare, aliaque sua negotia curare? Nox necessaria erat, ut à labore quiescerent, viresque labore fractas influerent ad denuo laborandum.

2. Hic assiduus motus, simul cum influentiis Lunæ ac Planorum, distinguit inter quatuor anni tempora, hyemem, veræstarem, & autumnum: Ad quid hæc quatuor tempora? quia absque illis nihil poterat in mundo subsistere. Si enim semper calores ardentes fuissent, omnia arefecissent & combussissent: Si semper hyems, nihil poterat crescere: Si semper ver vel autumnus, non poterat terra fructus producere idoneos ad usum humanum.

Itaque ne quid simile contingere, primo necessaria erat hyems quæ terram frigore suo constringeret, ut illâ congelata, ac nivis madefactâ, gramina ac semina sub terra paulatim putreficerent, turgerent, ac pullularent. 2. Necessarium erat ut hyemem verseretur, tempus mitius, quod terram prius induratam reddenter mollem, & congelatam aperiret temperato calore, ut viam &

ritum daret seminibus ac granis ut sese exerent supra terram. Nec hoc erat satis, oportebat enim fructus illos maturescere, ad hoc calor veris non sufficiebat, sed majori opus erat calore, idcirco necessaria erat aestas. Denique terra rursum aptari debebat ad novos fructus producendos, itaque arari debebat, & seri, & stercore; Hoc fieri non poterat in hyeme propter duritatem terræ non in vere, tunc enim omnes fructus adhuc teneris, læsi fuissent, & evulsi radicibus; non in æstate, quia tunc tota terra jam maturis fructibus vestita est. Necessarium ergo erat aliud tempus quo terra adhuc mollis, & fructibus nudata possit arari, & seri: Hoc tempus est Autumnus.

Verum sicuti hæc quatuor anni tempora necessaria sunt ad fructus omnes producendos ac perficiendos, sic non minus necessaria eant ad conservationem & sanitatem corporum humanorum. Hæc enim constant ex quatuor Elementis, aquâ, aëre, terrâ, & igne, quæ quatuor diversos humores in nobis causant. Aqua naturaliter frigida est, hinc frigidus ille in nobis humor quem Phlegma vocamus, aër humidus est, hinc humor ille qui sanguis vocatur, terra arida est, hinc Melancholia, ignis calidus est, hinc Ira vel cholera.

Hos humores ita inter se temperatos esse oportet in corpore, ut unus non notabiliter alterum excedat, excessus enim notabilis morbidum corpus facit: Ergo ut corpori sua sanitas constet, neesse est ut illi humores suo tempore renoventur ac temperentur. In hunc finem ita quatuor anni tempora disposita sunt, ut tres menses in hyeme frigidi sint, tunc renovatur phlegma, tres humidi in vere, tunc mutatur sanguis, tres menses calidi in æstate, tunc temperatur bilis seu colera, tres denique menses aridi in Autumno, tunc Melancholia disponitur.

Ut autem hoc commodius ac suavius sine violentia fiat, inter summum frigus hyemis, & summum calorem æstatis, interiectum est ver, tempus temperatum, utpote nec nimis frigidum, nec nimis calidum, sed habens aliquid ab utroque: Similiter inter calores æstatis, & frigora hyemis, rursum Autumnus intervenit, tempus quoad temperamentum non absimile veri. Quare hoc? ne si à summo frigore hyemis, veniretur immediate ad summos calores æstatis, hæc tam subita mutatio corpora turbaret. Quod autem hæc aliquando non ita fiant, non ex natura rei est,

B b b 2 sed

sed per accidens. Quis non videt quanto ingenio ac ratione opus fuerit ad hæc omnia à principio sic disponenda?

Pergamus ulterius, & totam hominis constitutionem contemplum: Inter omnia animantia, inquit *Cicero*, solus homo crebro vultu incedit; quare hoc? ut cælum, inquit possit aspicere, & nolle Deum: Non enim, inquit, homines hic constituti sunt ut incole mundi, sed ut contemplatores rerum cælestium.

Habet homo quinque sensus, quorum quatuor in capite, loco corporis altiori, statuti sunt, scilicet visus, auditus, odoratus, & gustus. Ad quid hæc altiori loco? ratio clara est: Visus est sic ut speculator in turri, qui omnia debet explorare, hostesque detectere.

Auditus & odoratus excipere debent sonitum & odores, cum autem hæc ex natura ascendant, debebant illi sensus altiori loco constitui: Gustus vero proximus odoratui esse debebat, quod hic optime judicat de cibo, & potu. Denique quintus sensus, qui est sensatio, per totum corpus diffusus est, ut totum corpus omnes assulitus frigoris & caloris sentire posset, seque commilla armare.

Præterea, cum oculi sint quasi custodes corporis, in omnem partem se debebant posse movere, ut omni ex parte invigilarent, ne quid homini posset nocere, ideo & claudi possunt ut noxie revertantur, & aperiri ut objecta etiam remotissima usque ad ipsam cæli firmamentum, in momento possint spectare. Aures vero semper patent, ut etiam in somnis percipere strepitum & sonum possint, illæque quasi vigilias agant, dum oculi clausi sunt.

Denique ut verbo absolvam; postquam *Averroes* Medicus, quoniam impius homo, omnes humani corporis partes per anatomam inspexisset, exclamare coactus fuit, tale opus non potuisse fieri nisi à summo & supremo artifice.

Quid dicam de fruticibus, herbis, floribus, arboribus? nulla herba tam exigua quæ non habeat suas radices, suum culmum, suum corticem, sua folia, suas venas: Quæ ratio? radices habet ut firmetur in terra, & ut per illas exugat succum terræ: Vetus habet, ut ille succus per omnes etiam minimas particulas, dispergatur: Cortex servit pro integumento culmi tanquam veste quod defenditur contra inclemantium cæli, folia ut fructus defendantur vel contra nimios solis ardores, ne arcent, vel computretantur.

Hinc

Hinc frutices qui teneriores fructus producunt, quales sunt fucus ac vinea, majoribus foliis passim prædicti sunt quibus fructus te-
gantur, ne à borealibus ventis tam facile lœdantur. Reliquæ ar-
bores vel habent trunco humiliores, vel elatiores: Fructiferæ,
humiliores habent ut facilius fructus carpantur: Non frugiferæ
plerumque elatiores sunt ut servire possint navibus domibusque
fabricandis.

Itaque verissimum est quod ait *Iob cap. 5.* *In terra nihil fit sine can-
si, nec factum est.*

Qui inter tot manifesta divinitatis indicia Deum non agnoscet,
tanto peior atheus est quo magis convincitur haec fieri non potuisse
nisi ab aliquo Ente supremo quod est infinitæ potentiae ac pro-
videntiae. Propterea excusari non possunt Israëlite ab Atheismo,
quod cum Deum in Monte Sinai spectarent præsentem, nihilomi-
nis illum non agnoscerent.

Venient ergo turmatim ad *Aaronem*, vociferantes: *Fac nobis
Deum qui nos precedant; non audebat Aaron hoc facinus recusare, ne
à tumultuante plebe occideretur, sed conatus est illud quo po-
tuit modo optimo impedire: Dixit ergo ad illos: Tollite inaures
auras de uxorum, filiorum, & filiarum vestiarum auribus, & afferite
ad me.*

Putabat fore ut hac in re facerent difficultatem, nollentque fe-
minæ gratissima sibi & pretiosissima ornamenta detrahere, adeo-
que non daturas. Sed spes illum fecellit, tam enim ardebat cupi-
ditate habendi idoli, ut mallent carere suis divitiis, quam idolo.
Tulerunt ergo, inquit Scriptura, omnes suas inaures ad *Aaro-
num*.

Nec mora, advocatur plastes qui formam vituli format in ar-
gilla, aut simili aliqua materia, liquefacit aurum, infundit in for-
mam, & exiit vitulus aureus: Verosimiliter formam vituli petie-
rant filii *Israel*, quia viderant præcipuum Deum quem adorabant
Egyptii, vitulum esse quem vocabant *Apim*, sive *Serapim*; quem ut
Israelites conspexere eductum è forma, exclamarunt: *Hi sunt dii tui
Israel qui te eduxerunt de terra Ægypti.*

Quod raro fit, passim mirabile est: Quod si filii *Israel* soli, & se-
mel tantum fecissent quod hic fecere, nihil videri posset mirabi-
lius; sed quia hoc tam commune jam factum est inter homines
ut plurimi vestigiis illorum infistant, ideo mirabile esse desit, sed

ideo detestabilius illud factum esse tam commune , quod num
quam fieri debebat.

Quid fecerant *Israelite?* . Viri ac mulieres inaures suas aureas
contulerant ut inde conficeretur idolum : Et sic , inquit , *Lipom-
nus* auctor Catenæ , in constituendis falsis Deorum cultibus libera-
lissimi erant , in conservando Dei cultu avarissimi.

Sic , inquit idem auctor , plurimi Christiani sunt qui omnia pro-
fundunt ut serviant foedis cupiditatibus suis , & nihil habent pro
Deo : Vel , ut ait *D. Ambrosius Lib. 3 de Spiritu S. cap. 18.* Ad sacri-
gium largiores sunt quam ad salutem . Si enim agatur de salute
terna per eleemosynas , aliaque pia opera consequenda , nihil ha-
bent , solliciti sunt ne quid detrahatur familiae vel liberis : At si
liena uxor trahenda ad adulterium , vel concubina alenda , nulli
sumptui parcunt , omnia dilapidantur , quamvis cum magno dif-
pendio familie vel liberorum.

Vide quid possit insana cupiditas hominis ad sectandas foedas
delicias , ut etiam summam ac potentissimam omnium cupidita-
tem evertat . Nihil in toto homine potentius auri pecuniaeque cu-
pidine , quæ numquam expletur , sed semper clamat , inquit Sa-
piens , affer , affer , quando scilicet agitur de Deo rebusque divinis ,
tunc enim dicunt se non satis habere ut dent , at ubi voluptates
mendæ , tantum habent ut supereffluant , & omnia sic profun-
dunt , ut interdum nihil retineant.

Quænam est ista humanæ naturæ perversitas ut aurum pluri-
faciat quam Deum verum , & tamen nihili faciat , projiciatque
manibus ut impendat fabricandis cupiditatum suarum idolis?

Et post omnia adhuc clamant cum *Israelitis* : *Hi sunt dii tui Isra-*
eli qui te eduxerunt de terra Ægypti.

Quinam erant hi dii ? vitulus aureus : Vitulus animal petulans ,
aureus , dives : Et vociferamini hos esse Deos qui te eduxerunt de
terra Ægypti ? Quis rationis compos hic non exclamabit . O im-
pietatem ! Sed videat quisque ne dum *Israelitas* accusat , seipsum
condemnet . Vide an non habeas alibi vitulum aureum quem ado-
ras ut Deum vel deam , & à quo putas te educatum ex tædis hu-
jus vitae , vel aliquando educendum : Est enim , inquit *D. Gregorius ,
Lib. 18. Moral. cap. II.* cor humanum olla succensa , carnalibus desidi-
riis æstuans , à diabolo succensum : Numquid in ista olla seu for-
nace , cordis tui , fabricata est aliqua Dea , instar vituli petulantis ,

*Voluptas
sum insa-
mia.*

ex auro quod in illam injecisti? an per illam jactas te ex servitute *Egypti* eductum quando deliciis tuis tædia pellis, cum per hoc in majorem diaboli servitutem tyrannidemque incideris? Habetne vitulum aureum in cista conflatum ex bonis injustis, & hunc adoras ut Deum qui te liberavit à paupertate? veniet aliquando tempus cum jacebis in summis angustiis, profecturus ex hac vita in æternitatem, quid tibi tunc proderunt dñi isti quos magis adorasti quam Deum verum? clamabis ad me, inquit Deus per *Ieremiam* cap. 2, in die afflictionis tuæ, & dices: *Surge & libera nos: At ego respondebo tibi: Tu amasti Deos alienos, & ambulasti post eos, ubi sunt dñi tui quos fecisti? surgant illi, & liberent te in tempore afflictionis meæ.*

Sed videamus quid fecerit *Aaron* cum prodiret vitulus aureus jam conflatum ex prævia formâ, & audiret clamantes filios *Israel*: *Hū sunt dñi tui Israel qui te eduxerunt de terra Egypti: Edificavit, inquit Scriptura, altare coram eo, & præconis voce clamavit dicens: Cras solennitas Domini est.*

Non est credibile quod *Aaron* crediderit hunc vitulum esse Deum: Sed quid ageret in medio plebis tumultuantis & vociferantis? quid ageret? vitam potius exponere debebat, quam insanæ plebi consentire: Poterat illis saltem vitulum tradere, ac dicere: Vos ipsi videritis quid de eo velitis agere: Hoc ego mihi non attraho: Sed cum *Aaron* vult placere populo, eo delapsus est ut crimen idolatriæ appellaret solennitatem Domini: *Cras*, inquit, erit solennitas Domini, seu ut habetur in *Hebræo*, solennitas *Iehovæ*, hoc est, veri Dei.

Quis tam enorme peccatum *Aaroni* ignoscat? sciebat populum nihil aliud velle quam colere idolum, videbat oculis suis vitulum illum non esse Deum, & tamen prætextit illius cultum veram esse religionem, & quod immane sacrilegium erat, volebat haberi pro sacrificio quod vero Deo offerretur.

Quis horreat etiam gravissima scelera, quando religionis nomine, ac pietate velantur? Quænam inde omni ævo scelera non prodierunt videte.

Petebat princeps urbis *Sichem* in uxorem *Dinam* filiam *Iacob*: Responderunt fratres *Dine*: Non possumus sororem nostram dare uxori homini ethnico & incircumcisso: Tu ergo cum omnibus tuis permitte te circumcidiri, & assumas nostram religionem, & *Dina* erit

*Vitia religione
gionu præ-
textu pal-
liata.*

erit *uxor tua*. Quis poterat credere aut videre sub tanta pietate latere tantum venenum? religionem prætendunt ut tegant quas in animo habebant cædes & homicidia: Circumciditur *Sichem* cum omnibus suis civibus, & quando propter vulnera nemo poterat se lecto movere, ingrediuntur urbem filii *Jacob*, & omnes crudelissime trucidant: Ecce quantum scelus latebat sub nomine ac prætextu religionis.

Si quis audisset *Absalonem* ad Patrem suum *Davidem* dicentem: *Vadam, & reddam vota mea que vovi Domino in Hebron, & sacrificabo Domino*. Quis non cogitasset illum abire ut fausta omnia, vitamque longiorem precaretur patri suo? longe aberat: leonem enim occultabat sub agno quem dicebat se oblaturum Deo, ibo & sacrificabo Domino: Magna pietas offerre sacrificium Deo: Sed quid offeres? thus? hoc tu quidem prætexis, sed mentiris ut decipias patrem ficta pietate, nihil enim aliud animo foves nisi ignes & flamas: Quid offeres Deo & sanguinem bestiarum? sic ais, cum nihil aliud sitias nisi sanguinem patris tui: Sacrificium prætendis, & sub nomine sacrificii tegis parricidium quod animo volvis. Potestne latior via sterni ad quævis sceleram quam illa pietate ac religione velare, quo etiam optimi quique possunt seduci, quando sacrilegi fiunt, dum se putant fore religiosos?

Quod si audias *Iudam* proditorem loquentem *Iean. cap. 12*, non fur est, sed patronus egenorum: Cum enim videret *Magdalena* pretiosissimo balsamo ungentem pedes Christi: Quare, inquit, *subuentum istud non veniit trecentis denariis, & datum est egenis?* O hominem impium, qui virtute misericordiae erga pauperes, suam tegit nequitiam, non enim hoc dicebat, inquit Euangelista, quis de egenis pertinebat ad eum, sed quis fur erat, & volebat ista pecunia marsupium suum implere. Hæc tamen ficta pietas tantam vim habuit ut reliquos omnes Apostolos seduceret, cum non viderent quid intus lateret.

Quid dicam de *Scribis & Phariseis?* quoties illi videbantur vel le legem *Mosis* defendere, cum maximè inharent pecuniis? Quoties dicebant *Christum* diem sabbati violare sanando ægrotos, interea dum nihil aliud curarent quam propria commoda. Barbus est qui palam trahit alios ad peccatum, sed impius est, qui sub velo pietatis alium ad impietatem inducit. Primi caveri possunt, quia ipsorum iniquitas palam appetet: Secundi, capiti rete injiciunt

gunt antequam advertantur. Igitur magnam animarum pestem induxit Aaron inter filios Israël, quando sub specie solennitatis divinæ, invexit solennitatem & cultum idoli. Mox enim ubi illi audivere proclamantem præconem: *Cras solennitas Domini est, surgentे mane, inquit Scriptura, obtulerunt holocausta, & hostias pacificas, & sedit populus manducare & bibere, & surrexerunt ludere, saltare, cantare, tripudiare, aliaque lātitia signa ostendere ut solennitatem illam celebrarent.*

DISCURSUS X.

Significat Deus Moysi in monte quid agatur in populo.

In terra dum hæc agerentur in populo, erat adhuc Moyses in monte cum Deo, nec quidquam sciebat, sed Deus hoc illi significavit, dicens: *Vade, discende, peccavimus populus tuus quem eduxisti de terra Egypti: Recesserunt cito de via quam ostendisti eis, feceruntque sibi vitulum conflatilem, & adoraverunt, atque immolantes hostias, dixerunt. Hi sunt dii tui Israël, qui te eduxerunt de terra Egypti.*

Hoc dicto, quasi totus exardescens in iras, *dimitte me*, inquietus Moysi, ut irascitur furor meus contra eos, & deleam eos, cerno enim quod populus iste dure cervicis sit. Deus irascitur, jam stabat quasi armatus fulminibus quæ vibraret in filios Israël, omnesque ad unum disperderet, cum subito dicit Moysi: *Dimitte me, quid hoc, dimitte me?* an ergo Moyses illius manum aut brachium retinebat, ita ut se mouere non posset ad puniendum? quomodo ergo dicitur Epheris cap. 13. *Domine rex omnipotens, non est qui resistat maiestati tuae?*

Nihilominus tamen, inquit D. Hieronymus Epist. 12. Quando Deus Moysi dixit: *Dimitte me*, ostendit se teneri posse ne faciat quod minatus est: Nam preces servi impediebant Dei potentiam. Tanta ergo est orationis unius hominis justi potentia, ut ipsam Dei omnipotentiam quasi liget & vincat: Jam enim Deus arcum intenderat, imposueratque sagittas furoris sui ut perderet impios, & tamen furor ille qui erat instar maris fervescentis, non excessit limites suos, quia unus Moyses erectis in cælum manibus tanquam duobus objectis aggeribus, furorem cohibuit ne se effunderet.

CCC

Quan-

Virtus unius justi sufficit ad integrum civitatem servandam.